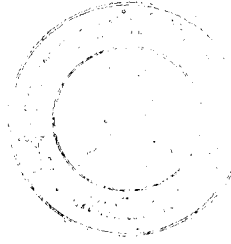

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาในปัจจุบันมุ่งจะให้ผู้เรียนได้รู้จักการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้อื่น เช่น ห้องสมุดประกอบความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้น การเรียนในชั้นโดยฟังคำบรรยายจากอาจารย์ อย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอที่จะรอบรู้ในวิทยาการต่าง ๆ ที่กำลังรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วในขณะนี้ได้^๑ นักศึกษาทุกคนควรมีโอกาสศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อความเจริญก้าวหน้าของแต่ละบุคคล อุปกรณ์อย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาคือห้องสมุด ในสถาบันการศึกษาห้องสมุดเปรียบเสมือนหัวใจของการศึกษา ประเทศที่เจริญแล้วจะประเมินคุณค่าการสอนในสถาบันการศึกษานั้นได้จากหนังสือ และ อุปกรณ์การอ่านที่มีอยู่ในห้องสมุด เพราะการสอนในแต่ละวิชาไม่ว่าคณะใด วิชาใดต้องอาศัยหนังสือ เป็นรากฐานการศึกษา ทั้งอาจารย์และห้องสมุดต่างก็มีความสำคัญในการศึกษาของนักศึกษาเท่ากัน อาจารย์เป็นผู้กระตุ้นให้รู้จักคิด วิจัย วิจารณ์ เกิดความอยากรู้อยากเห็น ส่วนห้องสมุดเป็นแหล่งที่จัดหาหนังสือที่จะมาสร้างเสริมสติปัญญาของนักศึกษาให้แตกฉานยิ่งขึ้น^๒ ดังนั้น ห้องสมุดควรจัดหาหนังสือ ให้เพียงพอทั้งในด้านวิชาการทั่วไปและด้านวิชาเฉพาะ

วิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดและหนังสือโดยตรง ปัจจุบันวิชา บรรณารักษศาสตร์ได้เป็นที่ยอมรับกันในวงการการศึกษาว่าเป็นวิชาที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนา คนและประเทศชาติไม่น้อยไปกว่าวิชาอื่น ๆ ในประเทศที่พัฒนาแล้ว มีการส่งเสริมวิชานี้ให้กว้าง

^๑ ลมูล รัตตากร, การใช้ห้องสมุด (พระนคร: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔), หน้า ๒.

^๒ E.J. Josey, "The Role of the College Library Staff in Instruction in the Use of the Library," College and Research Libraries, 23 (November 1962): 492.

ขวางออกไป ส่วนในประเทศไทย องค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ก็ได้สนับสนุนส่งเสริมการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์อย่างจริงจังตลอดมา^๑ สำหรับประเทศไทย วิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นวิชาค่อนข้างใหม่ หนังสือประกอบการเรียนและตำราวิชาการต่างๆ ในสาขานี้มักเป็นภาษาอังกฤษ ได้มีนักวิชาการบรรณารักษศาสตร์จากสถาบันหลายแห่งพยายามเขียนตำราวิชาการบรรณารักษศาสตร์ออกมาเป็นภาษาไทย แต่ส่วนมากจะเป็นวิชาพื้นฐานทั่วไป ไม่มีตำราภาษาไทยที่เป็นวิชาเฉพาะอย่างเพียงพอ ยังคงต้องอาศัยตำราภาษาอังกฤษเล่มสำคัญ ๆ เป็นหลักในการเรียนการสอนต่อไป^๒

การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับฝึกหัดครูได้เปิดสอนวิชาเอกในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๕ ที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเป็นแห่งแรก^๓ ในปีการศึกษา ๒๕๒๑มีวิทยาลัยครูที่เปิดสอนวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงทั่วประเทศถึง ๑๖ แห่ง^๔ เห็นได้ว่าวิชาบรรณารักษศาสตร์ได้รับความสนใจมากขึ้นเป็น

^๑ นวลฉวี สุธรรมวงศ์, "การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย," วารสารห้องสมุด ๓ (พฤษภาคม-มิถุนายน ๒๕๑๓): ๑๔๗.

^๒ มาลินี สุขประเสริฐ, "การศึกษาและการประเมินผลหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ของคณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๔), หน้า ๒๓.

^๓ ประสานสุข สุวรรณประทีป, "การศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครู (ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๙-๒๕๑๖)" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗), หน้า ๔๐.

^๔ กรมการฝึกหัดครู, สถิติการศึกษามการฝึกหัดครู (พระนคร: กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๒๑), ไม่ปรากฏเลขหน้า.

ลำดับ หลักสูตรที่ใช้ในการศึกษาได้รับการปรับปรุงและแก้ไข เพื่อความเหมาะสมและเพื่อประโยชน์ของผู้เรียนมากที่สุด การจัดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษาในระดับวิทยาลัยครู มีความสำคัญและความจำเป็นมาก เป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยแบ่งเบาภาระการผลิตบรรณารักษะระดับปริญญา ซึ่งยังมีจำนวนไม่พอกับความต้องการ ถึงแม้ว่าจะมีหลายสถาบันการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยที่ผลิตบรรณารักษะระดับปริญญาก็ตาม และหากว่ามีจำนวนเพียงพอ ห้องสมุดโรงเรียนขนาดเล็กและห้องสมุดประชาชนก็ไม่สามารถบรรจุบรรณารักษะระดับปริญญาได้ จะเป็นการช่วยเพิ่มปริมาณบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นครูบรรณารักษะ และลดความขาดแคลนครูบรรณารักษะของโรงเรียนระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงของวิทยาลัยครูให้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดเพื่อการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครู เพราะสิ่งสำคัญยิ่งในการศึกษาโดยเฉพาะวิชาบรรณารักษศาสตร์คือความสมบูรณ์ของห้องสมุด ห้องสมุดจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมหนังสือประกอบการสอนให้ตรงต่อจุดมุ่งหมาย และมีรายละเอียดเพียงพอเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ศึกษาค้นคว้า^๑ โดยที่หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์การฝึกหัดครูปี ๒๕๑๔^๒ ไม่มีแนะแนวการสอน อาจทำให้ไม่มีมาตรฐานในการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงใคร่เสนอรายชื่อหนังสือและวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรและเป็นหลักที่ใช้ในการเรียนการสอนของการศึกษาระดับสูงตามข้อ เสนอแนะของ "เพ็ญจันทร์ ศิริชุมแสง"^๓ ให้

^๑ Lucille Pethel "Curriculum Library," The Bulletin of the National Association of Secondary School Principals 326 (June 1969): 26-27.

^๒ สภาการฝึกหัดครู, หลักสูตรการฝึกหัดครูพหุศึกษาระชา ๒๕๑๔ (กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๔), หน้า ๔๔-๔๓.

^๓ เพ็ญจันทร์ ศิริชุมแสง, "การสำรวจหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดวิทยาลัยครูทั่วประเทศ (ปีการศึกษา ๒๕๑๓)" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๑๔), หน้า ๘๖.

บรรณารักษ์ของห้องสมุดวิทยาลัยครูแต่ละแห่งร่วมมือกันจัดทำบรรณานุกรมมาตรฐานสำหรับหนังสือใน
แต่ละรายวิชาเพื่อจะได้ เป็นคู่มืออาจารย์และนักเรียนในการค้นคว้าในแต่ละหมวดวิชา

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

๑. เกณฑ์ตัดสินความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดใช้หลายวิธีการ ได้แก่ความเห็น
ของผู้ใช้คืออาจารย์ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนเล่มเมื่อเทียบกับมาตรฐานห้องสมุดวิทยาลัยครู^๑
และความสอดคล้องกับหลักสูตรโดยเทียบ เป็นร้อยละจากบรรณานุกรมมาตรฐานที่ เสนอกับรายชื่อหนังสือ
ในห้องสมุด

๒. การพิจารณาความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดวิชาบรรณารักษศาสตร์จะ เน้น เฉพาะ
หนังสือที่ควรใช้ประกอบการสอนในวิชาเอก โดยจะไม่นำเอารายชื่อหนังสือที่ใช้สำหรับการ เรียนการ
สอนบรรณารักษศาสตร์เบื้องต้นหรือห้องสมุดและการค้นคว้ามา เกี่ยวข้อง

๓. เกณฑ์การคัดเลือกหนังสือบรรณารักษศาสตร์สำหรับห้องสมุดวิทยาลัยครูที่เปิดสอนวิชา
เอกบรรณารักษศาสตร์ จะพิจารณาดังนี้คือ

๓.๑ หนังสือนั้นสอดคล้องกับหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชา
การศึกษาชั้นสูง

๓.๒ หนังสือนั้นพิจารณาจากรายชื่อหนังสือบรรณารักษศาสตร์ที่ใช้สอนในสถาบัน
การศึกษาที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ (ในรายวิชาเดียวกัน
กับหลักสูตรวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง)

๔ แห่งคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตลอดจนรายชื่อหนังสือบรรณารักษศาสตร์ที่กำหนดขึ้น
เป็นแนะแนวและคู่มือการสอนจากการสัมมนาของผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ที่จัด

^๑หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการศึกษาค้นคว้า, สรุปผลการสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษ
ศาสตร์ของสถานศึกษาค้นคว้า (พระนคร: กรมการศึกษาค้นคว้า, ๒๕๑๖), ไม่ปรากฏ เลขหน้า.

โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู^๑

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อสำรวจทรัพยากรห้องสมุดของวิทยาลัยครูทุกแห่งในภาคกลางที่เปิดสอนวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง อันทำให้ทราบถึงความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดที่สนับสนุนการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับนี้
๒. เพื่อรวบรวมบรรณานุกรมหนังสือ วารสาร เฉพาะวิชาบรรณารักษศาสตร์ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศที่ควรใช้เป็นหนังสืออุเทศประกอบการสอน ทั้งนี้ได้ศึกษาโดยละเอียดจากหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับฝึกหัดครูตั้งแต่ต้นจนปัจจุบัน เป็นรายวิชา เพื่อดูขอบเขตเนื้อหาว่า ควรจะมีหนังสือประกอบการสอนชื่อใดบ้าง
๓. ทำบรรณานุกรมมาตรฐานสำหรับหนังสือที่ใช้ประกอบการสอนวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง

สมมติฐานของการวิจัย

จากประสบการณ์ของผู้ทำวิทยานิพนธ์ทราบว่า วิทยาลัยครูต่าง ๆ ที่เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์มีปัญหาคล้ายคลึงกัน คือมีหนังสือเฉพาะวิชาที่ใช้ประกอบการสอนไม่เพียงพอ อาจารย์ผู้สอนใช้การบรรยายเป็นส่วนใหญ่โดยอาศัยตำราที่ตนเองอ่านมาแล้วเรียนมา ไม่ได้สอนให้นักศึกษาได้ค้นคว้าด้วยตนเองมากเท่าที่ควร ตำราภาษาไทยที่มีอยู่ส่วนใหญ่มักจะเป็นวิชาพื้นฐาน (Basic Course of Library Science) ตำราภาษาไทยที่เป็นวิชาเฉพาะมีน้อย ตำราภาษาอังกฤษไม่สอดคล้องกับหลักสูตรและไม่ได้ได้รับความสนใจ นอกจากนั้นหนังสือบรรณารักษศาสตร์ที่มีอยู่เก่าไม่ทันสมัย วิทยาลัยครูที่เพิ่งเปิดสอนเป็นวิชาเอกยังเตรียมไม่พร้อม บางแห่งอยู่ไกลมากขาดคู่มือสำหรับสั่งซื้อหนังสือเฉพาะ

^๑หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, แผนะแนวการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง พุทธศักราช ๒๕๑๐ (พระนคร: กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๗).

วิชาใหม่ ๆ ที่ควรใช้ประกอบการสอนในรายวิชาต่าง ๆ มีวิทยาลัยครูน้อยแห่งที่เปิดสอนโดยมี การเตรียมการล่วงหน้าเป็นอย่างดี

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ บทความ วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอน วิชาบรรณารักษศาสตร์ของกรมการฝึกหัดครู ได้แก่หนังสือหลักสูตร แผนการสอน ผลการสัมมนา และอบรมบรรณารักษ์ จากรายงานการวิจัยที่เป็นเรื่องราวของวิชา บรรณารักษศาสตร์โดยตรงและที่ จัดทำโดยบุคคลต่าง ๆ ตลอดจนหนังสือของต่างประเทศและของประเทศไทยที่เกี่ยวกับโรงเรียน บรรณารักษ์และการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ มาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย วิธี การต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินค่าความเพียงพอของหนังสือในห้องสมุด
๒. ศึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
๓. ศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบรรณารักษศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และขอรายชื่อ หนังสือประกอบการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้บรรณานุกรมมาตรฐานวิชาบรรณารักษศาสตร์ สำหรับใช้ในการเรียนการสอน
๔. ออกแบบสอบถามหัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยครู เพื่อขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับทรัพยากรห้องสมุด เพื่อการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์
๕. สํารวจและสังเกตการณ์ห้องสมุดวิทยาลัยครูที่เปิดสอนวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ใน ภาคกลาง เพื่อศึกษาถึงสภาพและความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุด เพื่อการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์
๖. สัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครูเพิ่มเติมหลังจากที่ส่งแบบ สอบถามไปแล้ว เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ให้ละเอียดขึ้นพร้อมทั้งรับแบบสอบถามคืน
๗. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้อาจโดยวิธีทางสถิติและนำเสนอเป็นตารางต่าง ๆ โดยมีข้อมูล พรรณนาช่วยให้เข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในการวิจัยจะอาศัยข้อมูลทั้งสองอย่างนี้ในการพิจารณาและ เสนอข้อคิดเห็น
๘. สรุปผลและเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดในวิทยาลัยครุภาคกลางที่เอื้ออำนวยต่อการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง
๒. สามารถคาดคะเนความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดในวิทยาลัยครูอื่น ๆ
๓. ผู้วิจัยทำรายชื่อหนังสืออุเทศมาตรฐานที่ใช้ประกอบการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์เสนอแก่วิทยาลัยครูต่าง ๆ ที่เปิดสอนวิชานี้เป็นวิชาเอก
๔. เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการจัดหาหนังสือและวารสาร เฉพาะวิชาบรรณารักษศาสตร์ให้เหมาะสมและสอดคล้องตามหลักสูตรครอบคลุมทุกวิชาสำหรับวิทยาลัยครูที่มีโครงการเปิดสอนวิชานี้เป็นวิชาเอก
๕. เป็นการสนับสนุนการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับวิทยาลัยครูให้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นบรรณารักษ์ที่มีสมรรถภาพประจำห้องสมุดประชาชนและเป็นครูบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดโรงเรียนต่าง ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งจำกัดเฉพาะวิทยาลัยครูในภาคกลาง รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ๗ แห่ง จากวิทยาลัยครู ๑๖ แห่งทั่วประเทศที่เปิดสอนวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยครู ๗ แห่งดังกล่าว คือ

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

วิทยาลัยครูจันทระเกษม

วิทยาลัยครูนครปฐม

วิทยาลัยครูเพชรบุรี

วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี

ทรัพยากรห้องสมุดที่มุ่งจะสำรวจเป็นทรัพยากรห้องสมุดเพื่อการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์
ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงเป็นรายวิชาที่เปิดสอนเป็นวิชาเอก ในระดับนี้ซึ่งมีทั้งหมด

๖ วิชา คือ

- บรรณ ๒๑๑ บริการอ้างอิงเบื้องต้น
- บรรณ ๒๑๒ บริการห้องสมุด
- บรรณ ๒๒๑ งานเทคนิคของห้องสมุด
- บรรณ ๒๒๒ การเลือก และการจัดหาวัสดุห้องสมุด
- บรรณ ๒๒๓ การจัดหมู่หนังสือและการทำบัตรรายการ
- บรรณ ๒๗๑ ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์

นิยามศัพท์

นักศึกษา

หมายถึงผู้ที่เลือก เรียนวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงปีที่ ๑ และปีที่ ๒ ใน
วิทยาลัยครู

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

หมายถึงภาควิชาหนึ่งในคณะมนุษยศาสตร์ในวิทยาลัยครู
เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์
ทุกระดับที่เปิดสอนในวิทยาลัยครู อันมีระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง
และระดับปริญญาตรี ถือเป็นหน่วยงานวิชาการแยกออก
จากแผนกห้องสมุดซึ่งเป็นหน่วยงานทางธุรการในสำนัก
งานอธิการของวิทยาลัย อันเป็นหน่วยงานที่จัดเตรียม
หนังสือ สิ่งพิมพ์และวัสดุทัศนวัสดุ เปิดบริการในด้านการ
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แต่โดยปฏิบัติแล้วภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์และแผนกห้องสมุดคือบุคคลกลุ่มเดียวกัน
ต้องปฏิบัติหน้าที่ในการสอนและรับผิดชอบงานห้องสมุด

มาตรฐานห้องสมุดวิทยาลัยครู

หมายถึงมาตรฐานที่กำหนดโดยที่ประชุมสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ของสถานฝึกหัดครูทั่วประเทศ ณ วิทยาลัยครูยะลา ระหว่างวันที่ ๒-๔ ธันวาคม ๒๕๑๖ เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงานและปรับปรุงห้องสมุดวิทยาลัยครูให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

หลักสูตร

หมายถึงหลักสูตรวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ซึ่งกำหนดโดยสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช ๒๕๑๔

อาจารย์

หมายถึงอาจารย์ที่ได้รับการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และปฏิบัติหน้าที่ในการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ทั้งต้องรับผิดชอบงานห้องสมุดวิทยาลัยครูด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้สำรวจวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการสอนบรรณารักษศาสตร์ในระดับฝึกหัดครู และเรื่องทรัพยากรในห้องสมุดวิทยาลัยครู ตลอดจนมาตรฐานของห้องสมุดวิทยาลัยครูได้พบว่า

เมื่อปี ๒๕๐๙ ไข่มุกต์ มิลินทะ เลข ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับฝึกหัดครู" ได้ทราบว่าการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับฝึกหัดครูในประเทศไทยเพิ่งจะเริ่มในระยะ ๑๐ ปีนี้เอง และเป็นการช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนบรรณารักษ์โรงเรียนได้มาก จากการสำรวจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ปรากฏว่า ถ้าได้มีการแก้ไขการสอนและการศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้นแล้ว จะเป็นการพัฒนาการศึกษาวิชานี้ให้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขได้แก่อาจารย์ผู้สอน ควรเป็นผู้มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์และจัดให้มีจำนวนเพียงพอ หลักสูตรควรจัดให้เหมาะสมกับความต้องการและสอดคล้องกับเวลา และควรให้โอกาสนักศึกษาได้มีเวลาฝึกหัดการใช้ห้องสมุดและฝึกงานภาคปฏิบัติด้วย ควรมีสถานที่โดยเฉพาะสำหรับใช้สอนวิชานี้ และควรเตรียมอุปกรณ์การสอนให้พร้อมทั้ง เครื่องใช้และตำราประกอบการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังได้

เสนอแนะในเรื่องอุปกรณ์การสอนว่าก่อนเปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ทางสถาบันฝึกหัดครูทุกแห่ง ควรเตรียมอุปกรณ์การสอนให้พร้อม เช่นหนังสือคู่มือครูอาจารย์ผู้สอน จัดหาหนังสือทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ วารสารทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อได้ทราบความเคลื่อนไหวและสิ่งผลิตต่าง ๆ ตลอดจนความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์^๑

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๑๒ จุฬารัตน์ วาศวิท ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการหลักสูตรในสถาบันฝึกหัดครูในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อสำรวจสภาพและศึกษาปัญหาในการจัดงานด้านบริหารและด้านบริการของห้องปฏิบัติการหลักสูตรสถาบันการฝึกหัดครูในประเทศไทย ๒๑ แห่ง และเพื่อชี้ให้เห็นวิธีการจัดที่ถูกต้อง และความสำคัญของห้องสมุดปฏิบัติการหลักสูตรต่อการสอน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าห้องปฏิบัติการหลักสูตรส่วนมากมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า และเตรียมการสอนของอาจารย์ ถ้าห้องปฏิบัติการเป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุดจะบริหารงานโดยบรรณารักษ์ แต่ถ้าเป็นหน่วยงาน เอกเทศแล้ว ตำแหน่งผู้บริการงานจะแตกต่างกันไป แล้วแต่จะได้รับการแต่งตั้งจากหัวหน้าสถาบัน บริการที่จัดส่วนมากจะเป็นการรวบรวมและจัดวัสดุหลักสูตร และบริการยืม ให้คำปรึกษาทางการเตรียมการสอน และศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร ในเรื่องของวัสดุหลักสูตรผู้วิจัย เสนอให้จัดหาหนังสือและ เอกสารต่าง ๆ ให้ครบตามหลักสูตร ตามความต้องการของอาจารย์ผู้สอนและนักเรียน ต้องคำนึงถึงคุณภาพและความทันสมัยด้วย^๒

^๑ ไข่มุกด์ มิลินทะ เลข "การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๔๐๙), ๒๓๓ หน้า.

^๒ จุฬารัตน์ วาศวิท, "การศึกษาห้องสมุดปฏิบัติการหลักสูตรในสถาบันฝึกหัดครูในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๔๑๒), ๓๑๐ หน้า.

นันทา วิฑูณิศักดิ์ ได้ทำการประเมินผลหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับ ป.กศ. ชั้นสูง พ.ศ. ๒๕๑๐ (วิชาโท) ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มีจุดประสงค์จะศึกษาถึงความเหมาะสมของ ความมุ่งหมาย เนื้อหา และเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใช้อาจารย์ที่สอนและนักศึกษาที่เรียนวิชาบรรณารักษศาสตร์ (วิชาโท) ปีการศึกษา ๒๕๑๕ ในวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผลปรากฏว่า ความมุ่งหมายทั่วไปเหมาะสมดีแล้ว เนื้อหาสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร แต่เนื้อหาวิชาเกิดความไม่สมดุลย์ในหลักสูตรเพราะความซ้ำซากและเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนควรเพิ่มขึ้น เพื่อให้สมดุลย์กับความสำคัญและความมากน้อยของเนื้อหา^๒

ปีต่อมา พ.ศ. ๒๕๑๗ ประสานสุข สุวรรณประทีป ทำการวิจัย เรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครู ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๑๖" ผู้วิจัยได้ค้นพบว่าการดำเนินการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับวิทยาลัยครูเท่าที่ได้เป็นมาแล้วและกำลังดำเนินต่อไปนั้น จะอำนวยความสะดวกความมุ่งหมายได้มากน้อยเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ผู้สอนและผู้เรียน ผู้บริหารสถาบัน หลักสูตร ระยะเวลา อุปกรณ์การสอน วิธีการสอน คู่มือและหนังสือสำหรับค้นคว้า งบประมาณและสถานที่ เป็นต้น ประกอบกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบางอย่างในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาใหม่ในหลักสูตรระดับวิทยาลัยครูและในสายตาของผู้สนใจทางการศึกษาระดับฝึกหัดครู ความสำคัญของวิชานี้ยังไม่เป็นที่แพร่หลายนักจึงอาจมีปัญหาและอุปสรรคบางประการที่สมควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข วิทยานิพนธ์นี้ได้เสนอแนวทางการปรับปรุงผู้สอนทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพสำหรับผู้เรียน ควรกำหนดให้วิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นวิชาบังคับแก่ผู้ยังไม่เคยเรียนมาก่อน และควรปรับปรุงหลักสูตรทั้ง ๒ ระดับ จะต้องสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ในระดับฝึกหัดครู อุปกรณ์การสอนก็เป็นสิ่งจำเป็น

นันทา วิฑูณิศักดิ์, "การศึกษาและประเมินผลหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับ ป.กศ. ชั้นสูง พ.ศ. ๒๕๑๐ (วิชาโท) ในวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา" (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, ๒๕๑๖), ๗๓ หน้า.

ที่จะต้องจัดหาไว้ให้พร้อม ตลอดจนส่งเสริมการผลิตและการแลกเปลี่ยนเอกสารทางวิชาการบรรณารักษศาสตร์ให้มากขึ้น ในด้านสถานที่วิทยาลัยครูทุกแห่งควรจัดให้มีห้องเรียนโดยเฉพาะและในโอกาสต่อไปควรขยายการศึกษาจนถึงระดับปริญญาตรี^๑

ในปีเดียวกันนี้ บรรจง จันทรสา (Banchong Chantrasa) ได้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับคิดเรื่อง การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย (Proposed Standards for Education for Librarianship in Thailand) ผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้ คือ

๑. วิวัฒนาการห้องสมุดสมัยใหม่และของอาชีพบรรณารักษณ์ในประเทศไทยระหว่างรอบ ๒๐ ปีเท่านั้น ห้องสมุดสมัยโบราณมีอิทธิพลต่อห้องสมุดสมัยใหม่น้อยมาก
๒. ฐานะของห้องสมุดและอาชีพบรรณารักษณ์ได้รับความเอาใจใส่และสนใจจากรัฐบาลและประชาชนน้อยมาก
๓. ปัญหาที่โรงเรียนบรรณารักษณ์เผชิญอยู่ในขณะนี้คือ คณะที่ให้การศึกษามหาวิทยาลัยมีโครงสร้างไม่ถูกต้องตามหลักการศึกษาระดับวิชาชีพ เนื่องจากขาดการศึกษาวิชาพื้นฐาน (General Education) ที่เพียงพอ นอกจากนี้การศึกษาระดับวิชาชีพบรรณารักษณ์ยังประสบปัญหาอื่น ๆ อีก เช่น ขาดการสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาล ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุต่าง ๆ ในการศึกษา และอาจารย์ยังมีไม่พอ หลักสูตรการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ยังไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้ ยังขาดมาตรฐานของการศึกษาบรรณารักษศาสตร์ที่เป็นทางการ

ผู้วิจัยได้เสนอมาตรฐานการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทยขึ้น โดยเสนอให้มีการศึกษาเป็น ๓ ระดับดังนี้คือ

๑. หลักสูตรศิลปศาสตร์ ๔ ปี ซึ่งวิชาบรรณารักษศาสตร์ควรจะเป็นเพียงวิชาโทเท่านั้น

^๑ ประสานสุข สุวรรณประทีป "การศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครู (ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๑๖)" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗), ๒๖๔ หน้า.

๒. หลักสูตร ๔ ปี หลังจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อรับประกาศนียบัตร
ชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์
๓. หลักสูตร ๖ ปี เพื่อรับปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์

นอกจากนี้ บรรจง จันทรสา ยังเสนอมาตรฐานในด้านฐานะของโรงเรียนบรรณารักษ-
ศาสตร์ การบริหาร หลักสูตร คณาจารย์ แหล่งวัสดุและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ^๑

เมื่อมาตรฐานห้องสมุดวิทยาลัยครูถูกกำหนดขึ้นมาแล้วเมื่อปี ๒๕๑๖ ซึ่งเสนอแนะโดย
อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ของวิทยาลัยครูทั่วไปประเทศเมื่อมีการสัมมนาระหว่างวันที่ ๒-๔
ธันวาคม ๒๕๑๖ มาตรฐานที่เสนอแนะขึ้นมานั้นถือว่าเป็นมาตรฐานของห้องสมุดวิทยาลัยครู
ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ นฤมล บุณยพัชรินทร์ ได้ศึกษาห้องสมุดวิทยาลัยครูโดยเปรียบเทียบกับ
มาตรฐานห้องสมุดวิทยาลัยครู ผลจากการศึกษาปรากฏว่าในด้านวัสดุสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดวิทยาลัย
ครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีอัตราส่วนระหว่างจำนวนนักศึกษาต่อจำนวนหนังสือสูงกว่ามาตรฐาน
ห้องสมุดวิทยาลัยครูกำหนดไว้ร้อยละ ๘๕.๗๑ และ ๘๑.๘๒ แต่เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้การเทียบ
อัตราส่วนระหว่างจำนวนนักศึกษาต่อหนังสือ เป็นการเปรียบเทียบหาอัตราส่วนของนักศึกษาภาคปกติ
กับจำนวนหนังสือเท่านั้น ยังไม่ได้รวมนักศึกษาภาคนอกเวลา ซึ่งมองดูผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเห็น
ว่าจำนวนหนังสือมีเพียงพอแล้ว แต่ตามสภาพความเป็นจริงจากการสำรวจปัญหาในการดำเนินงาน
ห้องสมุดครั้งนี้ พบว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคยังมีปัญหา เรื่องจำนวนหนังสือ
มีน้อยไม่สอดคล้องกับผู้ใช้ วิทยาลัยครูหลายแห่งซื้อหนังสือแต่ละชื่อ เรื่องที่ตรงกับหลักสูตรไม่น้อยกว่า
๕๐ ฉบับ ((Copy) ซึ่งไม่เป็นการสมควรที่จะซื้อหนังสือเรื่องเดียวมากเกินไป^๒

^๑Banchong Chantrasa, "Proposed Standards for Education for
Librarianship in Thailand" (Ph.D dissertation, Graduate School,
Department of Education, George Peabody College for Teachers, 1974),

^๒นฤมล บุณยพัชรินทร์, "การศึกษาห้องสมุดวิทยาลัยครูโดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานห้อง
สมุดวิทยาลัยครู" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, (๒๕๑๘),
๑๘๖ หน้า.

และในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ นี้ เค. เซตตี อุมปาพาตี (K. Setty Umopathy) ก็ได้ทำการตั้ง
มาตรฐานห้องสมุดวิทยาลัยครูของรัฐคาร์นาตากะในอินเดีย สำหรับวิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ผู้วิจัยได้
เสนอมาตรฐานสำหรับห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีนักศึกษาจำนวนไม่เกิน ๕๐๐ คนว่า ในด้านที่เกี่ยวกับ
หนังสือในห้องสมุด ห้องสมุดวิทยาลัยครูควรมีหนังสือในห้องสมุดประมาณ ๑๐,๐๐๐ เล่ม ๔,๐๐๐ เล่ม
จะเป็นหนังสือตำราและวิชาการที่ครอบคลุมวิชาการต่าง ๆ ที่สอนในวิทยาลัย ๔,๐๐๐ เล่ม เป็น
หนังสือทางมนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดจนด้านสังคมศาสตร์ที่นอกเหนือจาก
หนังสือตำราวิชาการโดยตรงที่ใช้สอน ๑,๐๐๐ เล่ม เป็นวรรณกรรมสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ ๗๕๐ เล่ม
เป็นหนังสือตำรา (text book) และอีก ๒๕๐ เล่มเป็นหนังสืออ้างอิงซึ่งเน้นวิชาการต่าง ๆ ใน
การสอน ห้องสมุดควรจัดหาหนังสือ ๒ เล่มสำหรับนักศึกษา ๑ คนต่อ ๑ ปี และ ๕ เล่มสำหรับ
อาจารย์ ๑ คนต่อ ๑ ปี วารสารให้มี ๕๐ชื่อเรื่อง เป็นวารสารวิชาการ วารสารเชิงวิชาการ และ
วารสารทั่วไป มาตรฐานที่ตั้งขึ้นนี้ได้รับความเห็นชอบโดยนักวิชาการบรรณารักษศาสตร์ ๒๕ ท่าน
เป็นมาตรฐานขั้นต่ำเพื่อยกระดับห้องสมุดวิทยาลัยครูในคาร์นาตากะ ซึ่งอาจปรับปรุงนำไปใช้กับที่อื่น
ที่มีจำนวนนักศึกษาใกล้เคียงกัน^๑

ที่สหรัฐอเมริกา มีผู้สนใจในการสร้างแบบเพื่อประเมินผลความเพียงพอของทรัพยากร
ห้องสมุดให้ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา คือ เมื่อปี ๒๕๑๔ นอร์แมน เดล
อเล็กซานเดอร์ (Norman Dale Alexander) ได้เสนอวิทยานิพนธ์เพื่อรับปริญญาเอกด้วยการเสนอ
แบบ (Model) เพื่อการวัดความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา
โดยได้ศึกษาจากมาตรฐานอัตราส่วน และเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ยอมรับกัน แต่เป็นการยากที่จะวัดคุณภาพ
(Quantity) เป็นการวัดที่ง่ายกว่าและใช้มาตั้งแต่อดีตแต่ก็ยังไม่มีความแน่นอน เป็นความจำเป็น
ที่จะต้องหาแนวทางในการประเมินผลเพื่อบรรณารักษ์หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบใช้เป็นเครื่องยืนยัน
ได้ เพื่อสนองความต้องการดังกล่าว วิทยานิพนธ์นี้จะทำขึ้นโดยมีจุดประสงค์ที่จะวิเคราะห์มาตรฐาน

^๑K. Setty Umopathy, "Standard for Teachers' College Libraries
in the State of Karnataka, India" (Doctoral dissertation, Graduate
School of Library and Information Science, University of Pittsburgh,
1975) 174 p.

อัตราส่วนต่าง ๆ ตลอดจนพิจารณาถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่มีส่วนกำหนดขนาดของ ทรัพยากร แบบ (Model) ที่สร้างขึ้นนี้ใช้เป็นแนวทางในการวัดความเพียงพอของทรัพยากรในห้องสมุด วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา โดยจะพิจารณาถึงวิชาที่เปิดสอน กิจกรรมต่าง ๆ และเกณฑ์ของแต่ละรัฐ แบบที่สร้างขึ้นนี้ได้พัฒนาให้สามารถประเมินค่าคุณภาพของหนังสือในห้องสมุดด้วย ได้มีการทดลองใช้แบบที่สร้างขึ้นนี้ในการวัดทั้งคุณภาพและปริมาณของทรัพยากรห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษา ๔๑ แห่ง ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกาสามารถใช้ได้ตามจุดมุ่งหมาย^๑

และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ นี้เอง ลมุล รุตตากร^๒ (Lamoon Ruttakorn) ได้เสนอโครงการวิจัยเพื่อรับปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ เรื่อง "ความเพียงพอของหนังสือในห้องสมุด ๗ แห่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" จากการศึกษาได้พบว่า

๑. หนังสือทางการศึกษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีความจำเป็นในการใช้เท่ากันสำหรับอาจารย์ แต่สำหรับนักศึกษาพอใจที่จะใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าภาษาอื่น
๒. ทั้งอาจารย์และนักศึกษานำใช้ห้องสมุดภายในวิทยาลัยของตนเองทั้งในการสอนและการเรียน
๓. ห้องสมุดแต่ละแห่งใน ๗ แห่ง พยายามที่จะจัดหาหนังสือให้ตรงกับความต้องการของอาจารย์

002937

^๑Norman Dale Alexander, "A Suggested Model, Designed to Serve as a Guide for Evaluating the Adequacy of Academic Library Collections in American Colleges and Universities" (Doctoral dissertation, School of Library Science, University of Southern California, 1976).

^๒Lamoon Ruttakorn, "Adequacy of Book Collections in Seven School of Education Libraries of Srinakharinwirot University" (Doctoral dissertation, School of the Library Science, University of Southern California, 1977), 216 p.

๔. ทั้งอาจารย์และนักศึกษาใน ๗ วิทยาเขต ต่างมีความรู้สึกว่ห้องสมุดของตนมีหนังสือไม่เพียงพอ และต่างก็ใช้ห้องสมุดในวิทยาเขตของตนเองมากกว่าจะไปใช้ห้องสมุดของวิทยาเขตอื่น หรือมหาวิทยาลัยอื่น
๕. ผู้ใช้ห้องสมุดมีความต้องการให้มีหนังสือชื่อเรื่อง (title) เดียวกันหลาย ๆ ฉบับ (copy) เพื่อรักษามาตรฐานของห้องสมุด และเนื่องจากทุกวิทยาเขตให้หลักสูตรการสอนหลักสูตรเดียวกัน
๖. อาจารย์และนักศึกษาต้องการเห็นห้องสมุดที่น่าเชื่อถือได้รับการปรับปรุงให้มีหนังสือที่ตนต้องการ หนังสืออยู่ในสภาพที่ดี มีฉบับซ้ำ (duplicate copy) เพียงพอต่อความต้องการ และต้องการให้หนังสือมีความทันสมัย
๗. หนังสือการศึกษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในห้องสมุดของทั้ง ๗ วิทยาเขต ส่วนใหญ่ต้องได้รับการปรับปรุง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย